

Az Istas könyve

Magyar
városok, gyógy-
és üdülőhelyek
nyaralásra al-
kalmos községek

**Szatmár, Ugocsa
és Bereg k. e. e. vármegyék**

AZ UTAS KÖNYVE

MAGYAR UTAZÁSI KÉZIKÖNYV ÉS UTMUTATÓ

VÁROSOK, GYÓGYFÜRDŐK, ÜDÜLŐ- ÉS
NYARALÓHELYEK, EGÉSZSÉGÜGYI, SPORT-
ÉS TURISZTIKAI INTÉZMÉNYEK

RÉSZLETES ISMERTETŐJE

A KÖNYV ALAPÍTÓJA:

GRÓF SZÉCHÉNYI KÁROLY

AZ OMWE ORSZÁGOS ELNÖKE

TERVEZŐJE:

KAFFKA KÁROLY

ny. őrnagy, az OMWE ügyvezető igazgatója

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA:

PRAZNOVSZKY IVÁN

ny. m. kir. rendkívüli követ, meghal. miniszter

Dr. TERSZTYÁNSZKY JENŐ

belügyminiszteri osztálytanácsos

Dr. BOGSCH ALADÁR

Máv. igazgatóhelyettes, kormányfőtanácsos

Dr. EGYED FERENC

ny. min. tan., a Magyar Városok Idegenforgalmi
Közp. vezetője

TÓTH LAJOS

a Balatonj Intézézbizottság titkára

Dr. ifj. GOSZTHONY MIHÁLY

ügyvéd

SZVIEZSÉNYI ZOLTÁN

ny. miniszteri tanácsos,
a Budapesti Központi Gyógy- és Üdülöhelyi
Bizottság ügyvezető igazgatója

HARSÁNYI ZSOLT

író, az OMWE alelnöke

ZILAHY DEZSŐ

Budapesti Szöv. Idegenforgalmi Hivatalának
igazgatója

Dr. KUNSZT JÁNOS

a Rudas gyógyfürdő vezető-orvosa

KUBÁNYI REZSŐ

statisztikai tanácsos

RUDNYÁNSZKY LÁSZLÓ

tanár, festőművész

1935

KIADJA: AZ ORSZÁGOS MAGYAR WEEKENDEGYESÜLET

UTÁNNYOMÁS TILOS (MINDEN JOG FENNTARTVA)

43.644

TÁJÉKOZTATÓ

„AZ UTAS KÖNYVE“ TELJES PÉLDÁNYA 740 OLDAL TERJEDE-
LEMBEN 640 KÉPPSEL, 2 TÉRKÉPMELLÉKLETTEL TARTALMAZZA:

- a) Magyarország városainak, gyógy- és üdülõhelyeinek, nyaralásra alkalmas községeinek leírását, a jelen füzetben közölt hasonló adatokkal és beosztással.
- b) Országos címjegyzékekben összefoglalva: Ásvány- és gyógyvizeket, ásvány- és gyógyvízû fürdõket, vizgyógyintézeteket, üdülõhelyeket, szanatóriumokat, kórházakat, klinikákat, könyvtárakat, idegenforgalmi szerveket, összes sport és turisztikai alakulatokat.
- c) Autobuszjáratokat, bevásárlási forrásokat városok és helységekint.

NYERS VÁSZONKÖTÉSSEN ÁRA 9 PENGŐ 70 FILLÉR.

FÜZETEKRE OSZTVA AZ ALÁBBIK SZERINT KAPHATÓ:

	Pengő
1. Buda-Pilisi hegyvidék és a Nagy Magyar Alföld Duna-Tisza-közi része	2.—
2. Dunántul	2.50
3. Duna-Tiszától északra fekvő hegyvidék	1.50
4. A Nagy-Magyar-Alföld (Duna-Tisza köze nélkül)	1.—
5. Abauj-Torna vármegye	0.20
6. Bács-Bodrog vármegye és Baja thj. város	0.20
7. Baranya vármegye	0.40
8. Békés vármegye	0.20
9. Bihar vármegye	0.20
10. Borsod-Gömör és Kishont k. e. e. vármegyék	0.40
11. Csanád-Arad és Torontál k. e. e. vármegyék	0.20
12. Csongrád vm., Hódmezővásárhely és Szeged thj. városok	0.40
13. Fejér vármegye	0.40
14. Győr-Moson és Pozsony k. e. e. vármegyék	0.40
15. Hajdu vármegye	0.40
16. Heves vármegye	0.40
17. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	0.20
18. Komárom és Esztergom k. e. e. vármegyék	0.40
19. Nógrád és Hont k. e. e. vármegyék	0.40
20. Pest-Pilis-Solt-Kiskun várm., Budapest szföv. és Kecskemét thj. városok	1.50
21. Somogy vármegye	0.40
22. Sopron vármegye	0.20
23. Szabolcs és Ung k. e. e. vármegyék	0.20
24. Szatmár-Ugocea és Bereg k. e. e. vármegyék	0.20
25. Tolna vármegye	0.20
26. Vas vármegye	0.40
27. Veszprém vármegye	0.40
28. Zala vármegye	0.50
29. Zemplén vármegye	0.20
30. Budapest székesfőváros	1.50
31. Győr szab. kir. thj. város	0.20
32. Székesfehérvár thj. város	0.20
33. Miskolc thj. város	0.20
34. Szeged szab. kir. thj. város	0.20

SZATMÁR, UGOCSA ÉS BEREG K. E. E. VÁRMEGYÉK

VÁRMEGYEI SZÉKHELY: MÁTÉSZALKA

NYARALÁSRA ALKALMAS (BESZERVEZETT) KÖZSÉGEK:

Cégenydányád (folyóparti)	655 oldal
Csenger (folyóparti)	654 ..
Gergelyi (folyóparti)	655 ..
Kisar (folyóparti)	655 ..
Mátészalka	653 ..
Nagyar (folyóparti)	655 ..
Olesva (folyóparti)	656 ..
Olesvaapáti (folyóparti)	656 ..
Panyola (folyóparti)	657 ..
Ugornya (folyóparti)	657 ..
Vásárosnamény (folyóparti)	654 ..

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT:

AZ OMWE SZATMÁR, UGOCSA ÉS BEREG VÁRMEGYEI
OSZTÁLYINTÉZŐSÉGE, MÁTÉSZALKA.

ÜGYVEZETŐ: FÜLÖP IMRE, BANKTISZTVISELŐ.

SZATMÁR MEGYE

SAY
Fénykép

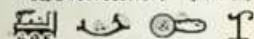
MÁTÉSZALKA

Utcai részlet

9.125 lakosu nagyközség, a Kraszna-folyótól északra, dombos területen fekszik, esonka Szatmár vármegye székhelye. Budapesttől való távolsága 320 km. Középületek, templomok, vármegyeháza, róm. kat., református, görög-katolikus és izr. templomok. A községben jókarban tartott utakat nyáron rendszeres öntözéssel portalanítják. Ezáltal is alkalmassá teszik nyaralásra a községet. Az Országos Gyermekvédő Liga évenként sok budapesti gyermeket nyaraltat a községben.

Vizellátását részben vízvezetékől, részben pedig kutakból nyeri. Villanyvilágítás.

KÖZLEKEDÉS

Vasuton: Budapest—Nyíregyháza—mátészalkai vasutvonalon $7\frac{1}{2}$ óra alatt érhető el.

Vasutállomás helyben.

Helybeli közlekedési eszközök: bérautók, bérkocsik.

Benzinkut van a községben.

Autón: Szolnok—Debrecen át igen jó, részben beton, részben pormentesített országutakon 6 óra alatt elérhető.

LAKÁS ÉS ELLÁTÁS

Szállodák: Szunyogh József szállodája 20 szobával, Balaton-szálloda 20 szobával, Pannonia-szálloda 10 szobával.

Egyágyas szobák ára: 2 P, kétágyas szobák 2.50 P. Teljes napi penzió 5 P. Több vendéglő van a községben, hol megegyezés szerint lehet ellátást nyerni.

Fizető vendéglátás (szervezett).

Csak lakás: 1. osztályu szobákban havonta 20—30 P.

FÜRDŐZÉS

A Krasznán, Szamosban, vagy Tiszán szabad strand, hova rendszeres kocsis- és autójáratok vannak.

EGÉSZSÉGÜGY

80 ágyas vármegyei kórház, hol idegosztályon kívül belgyógyászati, sebészeti, nőgyógyászati, urológiai és bőrgyógyászati osztályok vannak. Külön tüdő- és nemibeteg-gondozó intézet. Tizenöt orvos, fogorvos, két gyógyszerár.

SZORAKOZÁS ÉS SPORT

A községi tennisz-egyesületnek öt elsőrendű tennispályája, továbbá igen jókarban tartott sportpályája van. Hangos filmszínház, bridge-szalón. A szállodák éttermeiben zene.

KIRÁNDULÓHELYEK

A Tisza, Szamos és környékén igen szép erdős kirándulóhelyek, gyönyörűsők és szőlők.

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT Kovácsy Árpád tüzendészeti felügyelő.

CSENGER

4941 lakosu nagyközség. Közvetlenül a Szamos partján fekszik. Budapestről való távolsága 350 km. Mélyfuratu kutak szolgáltatják a vízellátást. Villanyvilágítás.   Római kath., ref. és izr. templom. A ref. templom nagyon szép régi épület.

KÖZLEKEDÉS

Vasuton Nyíregyháza—Mátészalkán át. Vasutállomás helyben. **Autobusz:** Szatmárról állandó autobuszösszeköttetése van. **Helybeli közlekedési eszközök:** bérkocsik, főrautók. **Benzinkut**

LAKÁS ÉS ELLÁTÁS

Szállodák: 1. Beyer Jenő szállodája 5 szobával. Egyágyas szoba napi ára 1.40, kétágyas 2.50 P. Reggeli 36 f. Ebéd 1.20 P. vacsora 1 P. 2. Wachtel Adolf, 4 szobával. Egyágyas szoba 1.40 P, kétágyas 2.50 P. Ebéd 1.20 P, vacsora 1 P. reggeli 30 f. **Penziók:** 1. Özv. Purjez Mihályné családi háza 3 szobával, gyümölcsösrel. Szoba ára havonta 10 P. 2. Özv. Tarján Gyulánénál 2 szoba, teljes ellátással havonta 40 P. 3. Nagy Károly-féle kastélyban 7 butorozatlan szoba van,

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT

az OMWE képviselője: Csáki László tanító.

gyümölcsös, park. Egy szoba ára havonta 5—10 P. **Fizető vendéglátás** (szervezés alatt áll). **Csak lakás:** 1. oszt. szobák havonta 20—25 P.

FÜRDŐZÉS

Nagyon kellemes strandfürdő van a Szamos-folyó mindkét oldalán.

EGÉSZSÉGÜGY

Négy orvos. 1 gyógyszertár van a községben.

SZÓRAKOZÁSI ÉS SPORT-LEHETŐSÉGEK

A Szamos-folyóban esőuskázás, uszás.

KIRÁNDULÓHELYEK

A Szamos mentén kellemes, szép, fás helyek és gyümölcsösök vannak, ahova kirándulásokat lehet rendezni.

VÁSÁROSNAMENY

3388 lakosu magyar nagyközség, a nyírségi homokos talaj tövében, a Szamos torkolatánál, a Tisza mellett sík talajon fekszik. Budapestről való távolsága 320 km. Vizellátása egészséges vízü kutakból történik. Villanyvilágítás.   **Közüntézmények, hatóságok:** Ref., római kath. és izr. templom, polgári iskola. Járásbíróság, főszolgabíróság, esendörörs.

KÖZLEKEDÉS

Vasuton a Budapest—Debrecen—nyíregyházai vonalon érhető el. Vasutállomás helyben. **Autobusz** Beregszásztól közlekedik. **Autóval** műuton érhető el. **Helybeli közlekedési eszközök:** autótaxi, bérkocsi. **Benzinkut** helyben.

LAKÁS ÉS ELLÁTÁS

Szálloda: Vasuti-szálloda és vendéglő 11 egy- és kétágyas szobával, rendes és mérsékeltáru kiszolgálás. Partusi-esárda 2 szobával. **Fizető vendéglátás** (szervezés

alatt áll). a) **Penziószerű ellátás** (szállás és étkezés): napi 2.50—3 P; b) **Csak lakás:** 1. oszt. szobák száma 50. Napi ára: 1 P. havonta 18—20 P.

FÜRDŐZÉS

A Tisza partján strandfürdő.

EGÉSZSÉGÜGY

Hat orvos és 1 gyógyszertár van a községben.

KIRÁNDULÓHELYEK

A Tur torkolata 6 km. Megközelítés gyalog vagy kocsin.

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT

az OMWE képviselője: Sándorffy István, vagy a községi vezetőjegyző.

GERGELYI

983 lakosu kisközség. Közvetlen a Tisza partján. Vasárosnamény járási székhelytől egy km-re fekszik, sík területen. Budapesttől 350 km. Vízellátása jövővíz kutakból történik. Petróleumvilágítás.

KÖZLEKEDÉS

Vasuton a Budapest—nyiregyházi vonalon Vasárosnaményig közelíthető meg. Vasútállomása Vasárosnamény, a községtől 1 km.-nyire. Az állomásról autobuszon, vagy bérkocsin érhető el.

LAKÁS ÉS ELLÁTÁS

Baráth Pál italmérőnél és egyes magánházaknál is kapható ellátás és lakás,

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT

az OMWE megbízásából: Csoknyai Bertalan igazgató-tanító.

napi 2 P. **Fizető vendéglátás** (szervezés alatt).

FÜRDŐZÉS

A Tiszában, nagyszerű homokstrand.

EGÉSZSÉGÜGY

Öt orvos, 1 gyógyszertár Vasárosnaménylan, 1 km.-re.

KIRÁNDULÓHELYEK

Csónakkirándulások a Tiszán, Szamos és Tur torkolatoknál.

KISAR

1113 lakosu szinmagyar kisközség. A nagy magyar Alföld északi részén, teljesen sík területen terül el. Budapesttől 320 km. Ref. templom.   Fehérgyarmaton.

KÖZLEKEDÉS

Vasuton Fehérgyarmatig közelíthető meg. Onnan kocsival. Helybeli közlekedési eszközök: bérkocsik.

LAKÁS ÉS ELLÁTÁS

Fizető vendéglátás (szervezés alatt). **Penziószerű ellátás** kapható a községben napi négyszeri étkezéssel 2—2.50 P-ért.

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT

az OMWE megbízásából Kiss István ref. lelkész.

EGÉSZSÉGÜGY

Orvos, gyógyszertár Fehérgyarmaton.

FÜRDŐZÉS

A Tiszában szabad strand.

KIRÁNDULÓHELYEK

A község mellett, a Tisza közepén fekvő sziget kedvelt kirándulóhely.

NAGYAR

955 lakosu Tiszaparti kisközség, közvetlen Kisar község mellett.

CÉGÉNYDÁNYÁD

558 lakosu kisközség a Szamos partján, sík területen fekszik Budapesttől 340 km. távolságra. Ref. templom. Posta, lővő Fehérgyarmaton.

KÖZLEKEDÉS

Vasuton Mátészalka—zajtai vonalon Fehérgyarmatig, vagy Mátészalka—esengeri vonalon Szatmárökörítő állomásig közelíthető meg, mely a községtől 4 km. távolságra fekszik.

LAKÁS ÉS ELLÁTÁS

A községben penziószerű ellátást lehet

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT

az OMWE megbízásából: Preezter Árpád körjegyző.

napi négyszeri étkezéssel 3 P-ért kapni.

EGÉSZSÉGÜGY

Orvos és gyógyszertár Fehérgyarmaton.

FÜRDŐZÉS

A Szamos közvetlenül a község mellett folyik, egyes házaknak kertjei lenyulnak a folyó partjára. Homokos szabad strand.

OLCSVA

1011 lakosu kisközség. A Kraszna, Szamos és Tisza folyók összeömléséhez közel fekszik. Budapesttől való távolsága 350 km. Vizellátása egészséges vizü kutakból történik. Petróleumvilágítás.   Ref. templom. **Nevezetességek:** III volt valamikor a Károlyiak menedékvára, mely a Rákóczi szabadságharcban is nagy szerepet játszott.

KÖZLEKEDÉS

Vasuton a Budapest—Nyíregyháza—vásárosnaményi vonalon érhető el Vitkáig. Vasutállomás Vitka községtől 3 km. távolságra fekszik. **Helybeli közlekedési eszköz:** bérkocsi.

LAKÁS ÉS ELLÁTÁS

Fizető vendéglátás (szervezés alatt áll).
a) **Penziószerű ellátás** (szállás és étkezés): Teljes napi ellátás négyszeri étke-

zéssel átlag 1.20—2 P; b) **Csak lakás:** II. oszt. szobák száma 10, havonta 15—18 P árban.

FÜRDŐZÉS

A Szamos-folyó partján szabad strand-fürdő. Fűzesekkel körülvéve.

EGÉSZSÉGÜGY

Orvos és gyógyszertár a 4 km.-re fekvő Nagydobos községben.

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT

az OMWE képviselője: Kovács Sándor körjegyző.

OLCSVAAPÁTI

882 lakosu kisközség, Csonka-Magyarország keleti részén, a Szamos, Túr és Tisza egybeömléséhez közel, erdőktől övezve fekszik. Budapesttől 300 km. Vizellátása egészséges vizü kutakból történik. Petróleumvilágítás. Posta helyben, távirda Vitkán. Ref. templom. **Nevezetességek:** Körülbelül négy km távolságra ásták ki a panyolai határban a középkori hadiútat.

KÖZLEKEDÉS

Vasuton Budapest—Nyíregyházán át. Vasutállomás: Vitka község, 4 km. távolságban. Vitkáról kocsikon közelíthető meg. **Helybeli közl. eszközök:** bérkocsik.

LAKÁS ÉS ELLÁTÁS

Vendéglő: Hangya-vendéglő. **Fizető vendéglátás** (szervezés alatt áll). a) **Penziószerű ellátás** (szállás és étkezés): havonta 55—60 P; b) **Csak lakás:** II. oszt. szobák száma 10, havonta 12—15 P.

FÜRDŐZÉS

Természetes homokstrand a Szamos és Tisza partján.

EGÉSZSÉGÜGY

Orvos, gyógyszertár Nagydobos községben, 4 km.-re.

SZÓRAKOZÁSI ÉS SPORT-LEHETŐSÉGEK

Uszásra és csónakázásra a két folyó nyújt alkalmat.

KIRÁNDULÓHELYEK

A falutól 5 pernyire egy 500 holdas erdő kezdődik a Tisza-parton, mely gyümölcsösökkel s fűzesekkel váltakozva, végeláthatatlan messzeségbe nyúlik.

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT

az OMWE képviselője: Kovács Sándor körjegyző.

PANYOLA

1477 lakosu kisközség. Közvetlen a Szamos mellett fekszik. Budapesttől 320 km. Vízellátása mélyfurású kutakból történik. Petrólevmvilágítás. Nevezetessége: a Tisza folyó medrében 1932. évben feltárt őskori faépítmény.

KÖZLEKEDÉS

Vasuton Budapestről Fehérgyarmatig közelíthető meg. Vasutállomás: Fehérgyarmat, a községtől 12 km. távolságra. **Autóval** jókarban lévő, köves uton érhető el. **Helybeli közlekedési eszközök:** a vasutállomáson hérautó és hérkocsi áll rendelkezésre.

LAKÁS ÉS ELLÁTÁS

Fizető vendéglátás (szervezés alatt áll).
a) **Penziószerű ellátás** (szállás és étkezés): napi 2—2.50 P.

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT

az OMWE képviselője: Községi előljáróság.

FÜRDŐZÉS

Közvetlen a község alatt a Szamosban szabad fürdő.

EGÉSZSÉGÜGY

Orvos és gyógyszerár a 4 km. távolságra fekvő Fehérgyarmaton.

KIRÁNDULÓHELYEK

Sétahelyek a Szamos-, Tisza- és Turfolyók fás ligetei.

UGORNYA

675 lakosu kisközség. Közvetlen a Tisza partján fekszik. Gergelyi községgel összeépítve. Budapesttől való távolsága 330 km.   Petrólevmvilágítás.

KÖZLEKEDÉS

Vasuton Nyiregyháza—vásárosnaményi vonalon Vásárosnaményig. Vasutállomása a községtől 2 km.-re. Bérkocsin, vagy autobuszjáraton közelíthető meg.

LAKÁS ÉS ELLÁTÁS

Magánlakásokban néhány helyen kapható szoba. A községben 2 kocsmá van. **Fizető vendéglátás** (szervezés alatt áll).
a) **Penziószerű ellátás** (szállás és étkezés): napi ellátás és lakás kb. 2—2.50 P polgári házaknál, egyszobás lakás havonta 20 P-ért kapható.

FÜRDŐZÉS

A Tisza-folyóban. Nagyszerű homokstrand.

EGÉSZSÉGÜGY

Öt orvos és 1 gyógyszerár Vásárosnaményban, a községtől 2 km.-re.

KIRÁNDULÓHELYEK

A tiszaparti gyönyörű füzesek és a gróf Károlyi-féle erdőben igen kellemes kirándulások tehetők.

FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT

az OMWE képviselője: Csoknyay Bertalan, állami iskolai igazgató-tanító.

